

Schrijfster Marjan Berk heeft het lef van haar moeder

'Ik kom voor mezelf op'

Joop van den Ende vroeg haar een dramaserie te schrijven. Eentje die impact had. En dat deed schrijfster Marjan Berk (93). Ze bedacht het scenario voor de bekroonde serie 'Vrouwenvleugel'. Dertig jaar later is deze opnieuw te zien op Videoland. "Ik word daar heel blij van."

Marjan Berk woont in een Amsterdams hofje voor alleenstaande geëmancipeerde vrouwen boven de vijftig. In haar studio schuifelt ze achter haar looprek naar de keuken voor een glas cranberrysap terwijl ze zegt: "Ga daar maar zitten, en gooi die jurk maar ergens anders neer." Ze vervolgt met een vastberaden en zó herkenbare stem: "Nee, je hoeft niet te helpen. Het is belangrijk dat ik dingen zélf blijf doen." Haar studio is gezellig rommelig en vol met boeken. Op haar bed een opengeslagen 'Volkskrant'. Aan de muur hangt een ingelijste poster van een productie waaraan zij samen met haar ex, de inmiddels overleden componist Ruud Bos, heeft gewerkt. "We waren zo'n goed duo en hadden aan een half woord genoeg. Ik kan onze samenwerking nog steeds missen."

LEF EN ZELFSTANDIGHEID

Aan de andere wand hangt een zwart-witportret van haar moeder van wie ze het lef en haar zelfstandigheid heeft meegekregen, vertelt ze. "In de oorlog was mijn moeder al gescheiden en liet ze in ons kleine huisje Joden

onderduiken. Ze was zó dapper. Als alleenstaande moeder heeft ze het in die oorlogstijd, ondanks de armoede en honger, toch maar met mij en mijn broer gered." In de hoek staat een bureau met pc. Ze tikt er de laatste aanvullingen van haar nieuwste boek 'Hofdames' en de roerselen voor haar columns in het 'Mokum Magazine'. "Ik schreef veertig jaar als columnist voor het 'Algemeen Dagblad'. Maar ik was te oud. Gelukkig kon ik de volgende dag alweer aan de slag voor deze Amsterdamse krant. Ik heb geen dag zonder werk gezeten." Met een glas sap zit ze op het bed, haar hoofd steunend op haar elleboog. "Dit is mijn plekje. In bed denk ik ook alles." Schrijven kan ze niet laten. "Ik weet ook niet beter. Met schrijven kan ik mijn gedachten en creativiteit kwijt."

VROUWENVLEUGEL

Ze was destijds meteen enthousiast over de serie 'Vrouwenvleugel'. "Ik had niks met commercie, kwam uit het cabaret, en vond televisie tweederangs. Maar een serie schrijven waarin het gevangenisleven centraal staat, kon ik niet afslaan. Ik las alle bajesboeken, bezocht gevangenen en schreef 66 afleveringen in m'n eentje. Op een gegeven moment was ik uitgeluld. Nee, daar was Joop van den Ende

'De verrechtsing vind ik verschrikkelijk'

niet blij mee. Ach, je moet op het hoogtepunt stoppen."

POLITIEK GEËNGAGEERD

Emancipatie kreeg ze van haar moeder mee. Of ze een feminist is? Berk: "Nee. Het feminisme bloeit weer op en ik vind het vaak zeer herkauwde meuk wat we mogen lezen. Feministen kakelen maar in de krant. Dit wisten we toch al? Wat is er in al die jaren nu eigenlijk veranderd? Vrouwen krijgen nog steeds minder betaald dan mannen. Dan is er toch iets mislukt? Feminisme bestaat niet zolang de verdeling niet in orde is. Ik kom voor mezelf op. Na de oorlog nam ik nergens meer genoegen mee." In het cabaret, bij Wim Kan en Lurelei, kon ze haar ei kwijt. En eind jaren 60 werd ze lid van de Kabouterbeweging, een protestorganisatie. "Op een ludieke gezagsondermijnende manier brachten we onderwerpen zoals de woningnood onder de aandacht. Ik ben altijd politiek geëngageerd geweest. De verrechtsing van de samenleving nu vind ik verschrikkelijk. We zijn

een burgerlijk land geworden; je mag niks. Als ik nu een tekst zou mogen schrijven over de huidige politiek is daar geen beginnen aan. Het zou in ieder geval over Wilders gaan. Wat mij betreft mogen ze hem door de plee trekken. Ik ben wel fan van nieuwkomer Henri Bontenbal, ook al heb ik nog nooit op het CDA gestemd. Hij is eerlijk, verbaal sterk en staat voor wat hij zegt."

HUMOR

Op de constatering dat ze nog steeds humor heeft, reageert ze: "Dat slaan ze er niet meer uit. Wie ik nu kan waarderen als cabaretier? Freek de Jonge. Langzamerhand is hij een dominee geworden in wat hij ons voorschotelt, maar een zaal speelt hij nog steeds plat." Nu ze terugblijkt op haar leven, "never a dull moment", zou ze toch één ding anders doen. "Ik kan me weleens storen aan mijn verzuim in het onderhouden van contacten met oude vrienden. Ik zorg er niet genoeg voor en ben dan druk met iets anders. Ja, ik probeer het recht te zetten, maar meestal ben ik te laat en zijn ze al dood... Natuurlijk denk ik ook over mijn eigen dood na. Al mijn waardevolle spullen heb ik al weggegeven. Maar voorlopig sta ik nog iedere ochtend op en doe ik mee met het tv-programma 'Nederland in Beweging'." ■

OVER Marjan

Schrijver en columnist Marjan Berk (1932, Zeist) begon haar carrière bij Wim Kan en cabaretgroep Lurelei. Ze speelde in diverse tv-series. Berk schreef tientallen boeken, tv-scenario's en was columnist bij onder meer 'Margriet' en het 'Algemeen Dagblad'. 'Vrouwenvleugel', uit de jaren 1993-1995, is te streamen op Videoland. De serie won de Gouden Televizier-Ring. In november verschijnt het nieuwste boek van Marjan Berk, 'Hofdames', over haar vrouwelijke alleenstaande en eigenzinnige medebewoners van het Occohofje.